

DE DAG VAN EEN RIJK ROMEIN. — 1. De Salutatio.

LIEBIG PRODUKTEN : verbeteren de spijsbereiding.

Liebig

Nadruk verboden

Uitleg op keerzijde

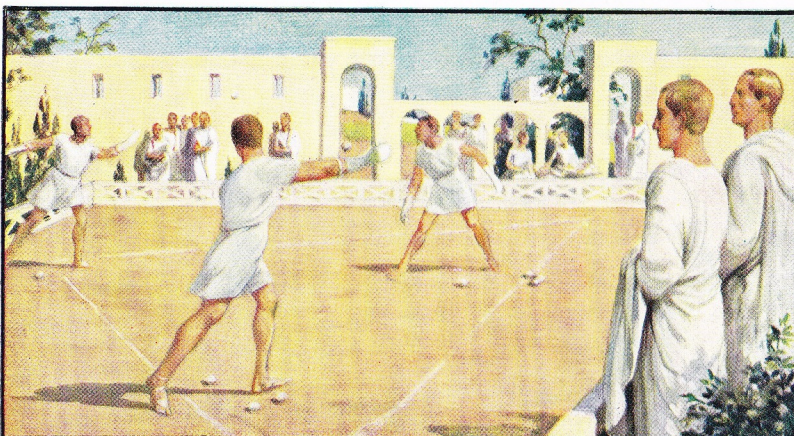
DE DAG VAN EEN RIJK ROMEIN. — 2. De ernstige Zaken.

LIEBIG PRODUKTEN : knappen op.

Liebig

Nadruk verboden

Uitleg op keerzijde

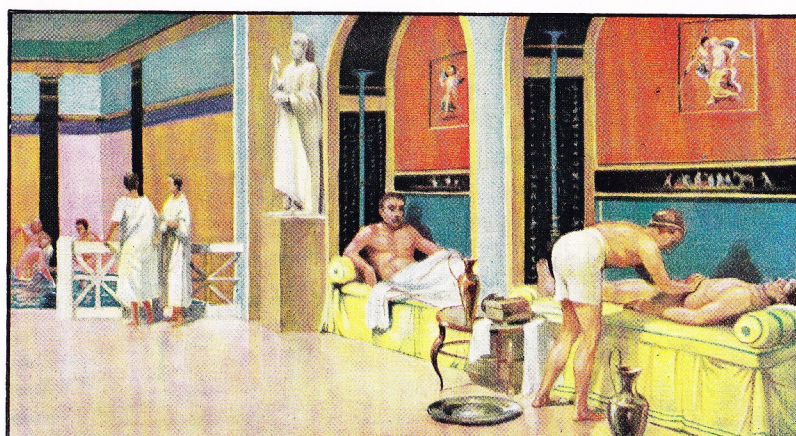
DE DAG VAN EEN RIJK ROMEIN. — 3. De Lichaamsoefeningen.

LIEBIG PRODUKTEN : geven de spijzen meer smaak.

Liebig

Nadruk verboden

Uitleg op keerzijde

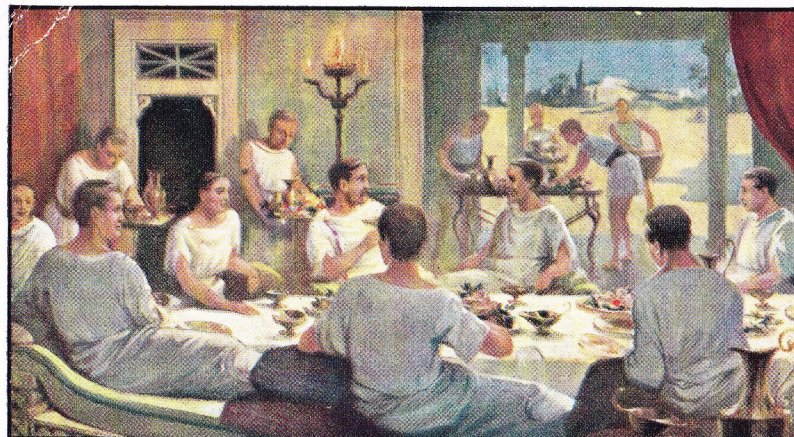
DE DAG VAN EEN RIJK ROMEIN. — 4. Het Bad.

LIEBIG PRODUKTEN : vereenvoudigen den keukenarbeid.

Liebig

Nadruk verboden

Uitleg op keerzijde

DE DAG VAN EEN RIJK ROMEIN. — 5. De Cena.

LIEBIG PRODUKTEN : keurprodukten.

Liebig

Nadruk verboden

Uitleg op keerzijde

DE DAG VAN EEN RIJK ROMEIN. — 6. De Commissatio.

LIEBIG PRODUKTEN : nuttig en praktisch.

Liebig

Nadruk verboden

Uitleg op keerzijde

Onder welken vorm zij ook voorkomen, de LIEBIG PRODUKTEN
zijn het resultaat van een beproefde kookkunst-ondervinding.

1. — DE SALUTATIO.

Voor een Romein heette het « laat opstaan » wanneer hij zijn bed bij zonsopgang verliet; een eind in den dag slapen stond in kwaden reuk. De werkende klas en de ernstige lui waren paraat vóór den morgenstond. De befaamde rechtsgeleerde Sulpicius hield zijn raadplegingen vóór het kraaien van den haan.

De *salutatio* begint bij het krieven van den dag. Eerst komen de kinderen hun ouders groeten : stemmig tafereel. Daarna worden de vooraanstaande burgers plechtig begroet door hun cliënten, wien zij in ruil hulp en bescherming schuldig zijn. Niettegenstaande wind, koude, regen en slijk gaan de cliënten in hun beste pak (toga) er op uit om hun verschillende beschermers (patroni) te begroeten. Soms moeten zij in rij wachten, maar meestal is de heer reeds vroeg gereed. Hij houdt zich op in zijn voornaamste vertrek, het atrium, gezeten in een grooten zetel. De cliënten worden op hun beurt binnengelaten en uiten, in het voorbijgaan, een eerbiedig « Ave ». Achter den patroon staat een bijzondere slaaf die hem desnoods den naam van zijn talrijke cliënten influistert; is de patroon goed geluimd, dan geeft hij hun een handdruk, een zoen, een geschenk, een mandje met voorraad (sportula) waarvan de inhoud hen voor den verbeuzelden tijd zal vergoeden.

Rond het tweede uur (± 8 uur) wordt het ontbijt opgedischt; het jentaculum bestond uit brood, honig, olijven en kaas.

Compagnie LIEBIG, gesticht in 1865.

Goed koken is een kunst, welke door de LIEBIG PRODUKTEN
binnen ieders bereik wordt gesteld.

3. — DE LICHAAMSOEFENINGEN.

Na het prandium doet de rijke Romein een dutje (meridatio), gewoonte die in alle warme landen in voege is en de spijsvertering vergemakkelijkt.

Rond het achtste uur (± 14 uur) beginnen de lichaams oefeningen, hetzij op het Marsplein, hetzij in de private parken. Er wordt vooral met den bal (pila), onder alle vormen, gespeeld :

De *foliis* is een met lucht opgeblazen bal, nogal groot en zeer licht. Dit spel vermaakt jong en oud; het vereischt geen al te groote lichamelijke inspanning. De rechterarm was voorzien van een handleer om den bal, door een ander persoon geworpen, terug te stooten.

Het *harpastum* was kleiner. De spelers, in twee gelijke kampen verdeeld, gebruikten een enkelen bal welke onder medespelers doorgegeven werd om hem buiten de grenzen te krijgen.

De *paganica*, een met dons gevulden en met leder bekleeden bal, werd oorspronkelijk door de boeren (pagani), later door de stedelingen gebezigd.

De *trigon* werd uitgevoerd door drie spelers die zich elk van twee zeer harde lederen balletjes bedienden. Ze vormden een driehoek en hadden dus elk twee tegenstanders, de eene rechts, de andere links. Het spel bestond er in de twee ballen tegelijk te werpen en op te vangen, één in elke hand. Een goed speler was vooral ervaren met de linkerhand.

Compagnie LIEBIG, gesticht in 1865.

Er bestaan geen flauwe gerechten voor wie LIEBIG PRODUKTEN
gebruikt.

5. — DE CENA.

Na het baden was de rijke Romein gereed voor zijn voornaamste maal (cena), dat rond het 10e uur (± 16 uur) begon en soms tot laat in den avond duurde. Op het einde der republiek en onder het keizerrijk nam de weelde van de tafel geweldigt toe. In de prachtige eetzaal prijkt een houten tafel door drie bedden omringd, elk voor drie gasten. Enkel de pronkers gebruikten een tafelkleed (einde van de 1^e eeuw), maar servetten werden algemeen gebezigd, al was het maar om de geschenken met zich te kunnen nemen.

De spijkaart vermeldt drie gerechten :

1) De voorgerechten, die den eetlust moeten opwekken : sla, olijven, kampervoelies, oesters, gezouten visch en hardgekookte eieren.

2) De hoofdgerechten. Visch wordt erg op prijs gesteld : barbeel, moeraal, tarbot. De vleeschschotels zijn vooral samengesteld uit varkensvleesch onder zijn talrijke vormen, maar ook uit eend, taling, haas en schaap, dit alles opge maakt met zout, azijn, aromatische kruiden, kaneel, peterselie en verorberd met brood naar goeddunke.

3) De tusschen- en nagerechten : banketgebak, gekonfijt fruit, slagroom, ijsroom, ... maar zonder koffie.

Dit alles werd verbruikt met frisch water of wel water met wijn vermengd. De braakmiddelen lieten toe het feestmaal te verlengen; de artsen beschouwen dit als een noodzakelijk palliatief.

Compagnie LIEBIG, gesticht in 1865.

Smakelijk geteten is half verteerd.
Dit verklaart den bijval van de LIEBIG PRODUKTEN.

2. — DE ERNSTIGE ZAKEN.

Sommige Romeinen werkten heel den dag, andere deden niets. Te Rome echter werd de voormiddag meestal gewijd aan de ernstige zaken; het is de « dies solidus » waarvan Horatius gewaagt; den namiddag hield men vrij voor de lichamelijke uitspanningen.

Rond het derde uur (± 9 uur) beginnen de zaken. De vooraanstaande personages trekken naar het forum, begeleid door de menigte hunner cliënten, des te grooter naarmate de meester rijk en gezaghebbend is. Dan worden de bezoeken afgelegd : de eene betuigt zijn rouwbeklag, de andere biedt zijn gelukwensen aan; de geldzoeker gaat ouderlingen bezoeken en vleien in de hoop in hun testament vermeld te staan; dan ook worden de verlovings en de huwelijken aangegaan. De rechters bereiden hun rechtsonderzoeken voor, doen de partijen en de getuigen voorkomen en spreken hun vonnissen uit. De burgers begeven zich naar de volksvergaderingen om naar de politiekers te luisteren, en volgens hun geweten of hun driften te stemmen.

Op het land hebben de rijke lui met geen zaken af te rekenen en kunnen vrij met hun vrienden omgaan. Rond den middag neemt de Romein zijn « lunch », het prandium, iets minder gewichtig dan het diner op het einde van den namiddag.

Compagnie LIEBIG, gesticht in 1865.

Het volstaat niet te eten, goed verteren is van grooter belang.

Dank zij hun opwekkende werking, zullen de
LIEBIG PRODUKTEN u daarbij krachtadig helpen.

4. — HET BAD.

Na de lichaams oefeningen begaf de Romein zich naar de openbare baden (balnea) die in voege waren sedert den tweeden Punischen oorlog (einde der 3^e eeuw vóór Christus). De villa's en de groote stadswoningen der rijke en aanzienlijke burgers waren ook voorzien van inrichtingen die, wat weelde en comfort betreft, niet moesten onderdoen voor de schoonste openbare thermen.

Deze inrichtingen waren vaak prachtige gebouwen, met luisterrijke salons, druk bezochte spijkskamers, talrijke kramen en ruime speelzalen.

Het volledig bad gebeurde in vier stadia :

- 1) het lauw bad, om zich te reinigen;
- 2) het warm bad, om te zweeten;
- 3) het koud bad, als reactie;
- 4) het masseeren : gespecialiseerde slaven droogden den bader af, wreven hem met een krabber (stregilis) af en zalden hem met balsem.

Compagnie LIEBIG, gesticht in 1865.

Waarin bestaat de echte bezuiniging voor de huisvrouw ?
In het gebruik der LIEBIG PRODUKTEN die haar toelaten,
zonder veel kosten, uitstekend te koken.

6. — DE COMMISSATIO.

Na dit langdurig eetmaal gaat de gewone Romein vroeg naar bed; des anderen daags moet hij ook vroeg opstaan. De rijke lieden zetten het diner voort met een tweede feestmaal, de commissatio, waar veel kostbare wijnen, vermengd met warm, koud of ijskoud water, verbruikt werden.

Naar Grieksche wijze zat bij de *commissatio* een « magister bibendi » voor. Deze « drinkmeester » werd door de dobbelsteenen aangeduid (Horatius gewaagt er van in een zijner befaamdste oden) en besliste over de hoeveelheid te verorberen wijn en de verhouding der mengelingen.

Ondertusschen gaat de min of meer luidruchtige scherts haar gang; de laatste nieuwsjes en ook pikante verhaaltjes worden opgedischt. Fluitspelers voeren de mooiste modedeuntjes uit, zangers dragen hun repertorium voor; narren, dansers en acrobaten brengen het hunne er toe bij om die nietsdoende rijken hun avond, en soms hun nacht, aangenaam te laten doorbrengen met een steeds verkwistend, dikwijls onzedelijk schouwspel dat betaald werd door het lijden van al de volkeren door Rome overwonnen.

Compagnie LIEBIG, gesticht in 1865.